

Maltské prohlášení členů Evropské rady

o vnějších aspektech migrace: řešení otázek spojených s trasou přes centrální Středomoří

1. Vítáme a podporujeme úsilí maltského předsednictví o dosažení pokroku ohledně všech prvků komplexní migrační politiky EU. Opětovně potvrzujeme, že jsme rozhodnutí jednat při plném dodržování lidských práv, mezinárodního práva a evropských hodnot a v koordinaci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Mezinárodní organizací pro migraci (IOM).
2. Jedním z klíčových prvků udržitelné migrační politiky je zajištění účinné ochrany naší vnější hranice a zastavení nelegálních migračních toků směřujících do EU. Ve srovnání s rokem 2015 klesl v roce 2016 počet příchozích osob na jednu třetinu. Pokud jde o trasu přes východní Středomoří, je nadále vystavena tlakům, avšak počet příchozích osob zaznamenaný v posledních čtyřech měsících roku 2016 byl ve srovnání se stejným obdobím roku předchozího o 98 % nižší. Nadále jsme odhodláni prosazovat prohlášení EU a Turecka a plné a nediskriminační provádění všech jeho aspektů; stejně tak zůstáváme odhodláni pokračovat v podpoře zemí ležících podél západobalkánské trasy.

3. Na trase přes centrální Středomoří bylo nicméně v roce 2016 zaznamenáno více než 181 000 příchozích a zároveň se od roku 2013 každým rokem zvyšuje počet osob, které na moři zahynuly nebo se pohřešují. Vzhledem k tomu, že v roce 2017 již přišly o život další stovky lidí, jsme i s ohledem na blížící se jaro odhodláni přijmout další opatření s cílem výrazně omezit migrační toky na trase přes centrální Středomoří a rozbít operační model převaděčů, přičemž zůstáváme i nadále obezřetní, pokud jde o východní Středomoří i další trasy. Posílíme spolupráci s Libyí, která je hlavní zemí odjezdu, jakož i se zeměmi severní a subsaharské Afriky, které s Libyí sousedí.
4. Rámec pro partnerství a Vallettský akční plán nám umožnily, abychom díky pevnému partnerství založenému na vzájemné důvěře prohloubili dlouhodobou spolupráci s řadou partnerských zemí, mimo jiné i v otázkách hlavních příčin migrace. Tato činnost již začíná přinášet výsledky a bude dále posilována. Naléhavost situace však současně vyžaduje okamžité přijetí dalších operačních opatření na regionální úrovni, přičemž je třeba uplatňovat pragmatický a flexibilní přístup přizpůsobený konkrétním okolnostem, do něhož budou důsledně zapojeni všichni aktéři po celé délce migrační trasy. V této souvislosti vítáme společné sdělení Komise a vysoké představitelky nazvané „Migrace na trase přes centrální Středomoří. Řízení toků, záchrana životů“.
5. V současnosti je více než kdy jindy důležité úsilí směřující ke stabilizaci situace v Libyi a EU učiní maximum, aby k dosažení tohoto cíle přispěla. Mají-li libyjské orgány získat kontrolu nad pozemními i námořními hranicemi a bojovat proti aktivitám spojeným s převaděčstvím a tranzitem, klíčem k úspěchu je budování kapacit. EU je i nadále odhodlána zasazovat se o inkluzivní politické urovnání v rámci libyjské politické dohody a podporovat prezidentskou radu a vládu národní jednoty podporovanou Organizací spojených národů. EU a její členské státy rovněž pokud možno posílí spolupráci s libyjskými regionálními a místními komunitami, jakož i pomoc, kterou jim poskytují, a zintenzivní rovněž případně spolupráci s mezinárodními organizacemi, jež v zemi působí.

6. Prioritně budou řešeny tyto aspekty:

- a) výcvik, vybavení a podpora pro libyjskou národní pobřežní stráž a další příslušné agentury. Je nutné urychleně posílit doplňkové výcvikové programy EU, a to z hlediska jejich intenzity i počtů účastníků, přičemž je třeba začít u programů, které jsou již prováděny v rámci operace SOPHIA, a využít zkušeností, které byly v jejím průběhu získány. Je nutné zajistit udržitelné a předvídatelné plánování a financování těchto činností, mimo jiné prostřednictvím projektu středomořské sítě Seahorse;
- b) pokračující úsilí zaměřené na rozbití operačního modelu převaděčů prostřednictvím posílených operačních opatření v rámci integrovaného přístupu se zapojením Libye a dalších zemí na této trase, jakož i příslušných mezinárodních partnerů, zúčastněných členských států, misí a operací SBOP, Europolu a Evropské pohraniční a pobřežní stráže;
- c) je-li to možné, podpora rozvoje místních komunit v Libyi, zejména pak komunit v pobřežních oblastech a v blízkosti pozemních libyjských hranic na migračních trasách, s cílem zlepšit jejich socioekonomickou situaci a posílit jejich odolnost jakožto hostitelských komunit;
- d) úsilí zaměřené na zajištění odpovídajících přijímacích kapacit a podmínek pro migranty v Libyi společně s UNHCR a IOM;
- e) podpora IOM za účelem výrazného zintenzivnění činností souvisejících s asistovaným dobrovolným navracením;
- f) posílení informačních kampaní a osvěty zaměřených na migranty v Libyi i v zemích původu a tranzitu, a to ve spolupráci s místními aktéry a mezinárodními organizacemi, zejména s cílem narušit operační model převaděčů;
- g) pomoc při snižování tlaku, jemuž jsou vystaveny libyjské pozemní hranice, a to ve spolupráci s libyjskými orgány a se všemi zeměmi, které s Libyí sousedí, mimo jiné poskytováním podpory projektům, díky nimž jsou posilovány jejich kapacity v oblasti správy hranic;

- h) sledování alternativních tras a případných změn v činnosti převaděčů prostřednictvím činností prováděných ve spolupráci se zeměmi sousedícími s Libyí a zeměmi, které jsou součástí rámce pro partnerství, a to za podpory členských států a všech příslušných agentur EU a se zpřístupněním všech nezbytných nástrojů monitorování;
 - i) pokračující podpora úsilí a iniciativ jednotlivých členských států, které s Libyí spolupracují přímo; v tomto ohledu EU vítá memorandum o porozumění, které italské orgány a předseda prezidentské rady Fayeze al-Sarraj podepsali dne 2. února 2017, a je připravena podpořit Itálii při jeho provádění;
 - j) prohlubování dialogu a spolupráce v oblasti migrace se všemi zeměmi sousedícími s Libyí, včetně lepší operační spolupráce s členskými státy a Evropskou pohraniční a pobřežní stráží při předcházení odjezdům a řízení návratů.
7. Na tyto cíle se poskytnou nezbytné zdroje. Evropská unie v souladu s Vallettským akčním plánem posiluje začlenění problematiky migrace do své oficiální rozvojové pomoci pro Afriku, na niž je v tomto finančním období vyčleněno 31 miliard EUR. Některé z výše uvedených činností mohou být financovány v rámci již probíhajících projektů, zejména ze vhodných projektů financovaných ze svěčenského fondu EU pro Afriku, který mobilizuje 1,8 miliard EUR z rozpočtu EU a 152 milionů EUR z příspěvků členských států. Vítáme rozhodnutí Komise, která pro pokrytí nejnaléhavějších potřeb financování v současnosti i v průběhu roku 2017 zpočátku uvolní dalších 200 milionů EUR pro část fondu určenou severní Africe, i její rozhodnutí upřednostnit projekty související s migrací a týkající se Libye.
8. Budeme dále rozvíjet naši vnější migrační politiku, abychom zvýšili její odolnost vůči budoucím krizím. Identifikujeme možné překážky, například v otázce podmínek, jež musejí být splněny při navrácení, a posílíme kapacity EU v oblasti navrácení, přičemž budeme dbát na dodržování mezinárodního práva. Vítáme, že záměrem Komise je v prvním kroku urychleně předložit aktualizovaný akční plán v oblasti navrácení a poskytnout pokyny k zajištění operativnějšího navrácení ze strany EU i členských států a účinného zpětného přebírání na základě stávajícího *acquis*.

9. Dohodli jsme se, že v zájmu dosažení cílů stanovených v tomto prohlášení budeme postupovat rozhodně a rychle, a vyzýváme všechny aktéry k zaměření činnosti tímto směrem. Vítáme záměr maltského předsednictví, které za tímto účelem hodlá v úzké spolupráci s Komisí a vysokou představitelkou co nejdříve předložit Radě konkrétní plán provádění s cílem pokročit v práci a zajistit důkladné monitorování výsledků. Evropská rada na svých zasedáních v březnu a červnu posoudí na základě zprávy maltského předsednictví pokrok, jehož bude v celkovém přístupu dosaženo.
-